IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 23. Issue 02. Sentabr, 2026

BYUDJET TASHKILOTLARIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBI VA ICHKI AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH

Saydaliyeva Dinara Isroiljon qizi
O‘zbekiston Respublikasi
Bank-moliya akademiyasi magistranti
E-mail: saydalievadinara92@gmail.com
https://doi.org/10.5281/zenodo.22703026

ANNOTATSIYA. Ushbu maqolada byudjet tashkilotlarida asosiy vositalarni tan olish, boshlang‘ich qiymatini shakllantirish, inventar raqami berish, eskirishini hisoblash, inventarizatsiya qilish va hisobdan chiqarish jarayonlari hamda ushbu operatsiyalar ustidan ichki auditni tashkil etish masalalari o‘rganildi. 2026-yilning eng yangi rasmiy ma’lumotlariga ko‘ra, O‘zbekiston Respublikasi Davlat byudjetining 2026-yil 6 oylik ijrosida asosiy vositalar bo‘yicha xarajatlar 2 467,6 mlrd so‘mni, shundan kapital ta’mirlash 656,1 mlrd so‘m va asosiy vositalarni sotib olish 1 811,4 mlrd so‘mni tashkil etdi. Tadqiqotda normativ-huquqiy tahlil, qiyosiy tahlil, risklarni guruhlash va xalqaro ilmiy natijalarni umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Ichki auditni riskga asoslangan rejalashtirish, inventar kartochkalarini raqamlashtirish, jismoniy mavjudlik va buxgalteriya registrlarini avtomatik solishtirish hamda aktivlar hayotiy sikli bo‘yicha KPIlar joriy etish taklif qilindi.
Kalit so‘zlar: byudjet tashkiloti, asosiy vositalar, boshlang‘ich qiymat, eskirish, inventarizatsiya, ichki audit, davlat aktivlari, ichki nazorat**.**

ABSTRACT. This article examines accounting and internal audit of fixed assets in budget-funded organizations in Uzbekistan. It focuses on recognition, initial measurement, inventory identification, depreciation, stocktaking, disposal, digital asset registers and risk-based internal audit. Current 2026 budget execution data and recent international research are used to develop practical recommendations for stronger asset accountability.
Keywords: budget organization, fixed assets, depreciation, inventory, internal audit, public assets, internal control.

KIRISH

Asosiy vositalar byudjet tashkilotlarining davlat xizmatlarini ko‘rsatish salohiyatini belgilovchi moddiy-texnik bazaning muhim qismidir. Bino va inshootlar, mashina-uskunalar, transport, kompyuter va boshqa uzoq muddat foydalaniladigan aktivlar nafaqat buxgalteriya balansining elementi, balki davlat mablag‘lari hisobidan shakllangan iqtisodiy resurs sifatida ham alohida nazoratni talab qiladi.

Mavzuning dolzarbligi davlat byudjeti ijrosidagi real ko‘rsatkichlar bilan tasdiqlanadi. Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2026-yil 6 oylik iqtisodiy tasnif bo‘yicha ijro ma’lumotida jami xarajatlar 205 582,6 mlrd so‘m bo‘lib, asosiy vositalar bo‘yicha xarajatlar 2 467,6 mlrd so‘mni tashkil etgan. Uning 656,1 mlrd so‘mi kapital ta’mirlashga, 1 811,4 mlrd so‘mi esa asosiy vositalarni sotib olishga to‘g‘ri kelgan.

Asosiy vositalar hisobidagi xato aktivning boshlang‘ich qiymati, eskirish summasi, balans qiymati va moliyaviy hisobot ko‘rsatkichlarini buzishi mumkin. Ichki audit esa aktivning mavjudligi, huquqiy asoslari, to‘g‘ri baholanishi, maqsadli foydalanilishi va hisobdan chiqarilishining qonuniyligini mustaqil baholash orqali bunday risklarni kamaytiradi.

Tadqiqotning maqsadi — byudjet tashkilotlarida asosiy vositalar hisobini amaldagi tartib va 2026-yilgi ochiq ma’lumotlar asosida tizimlashtirish, ichki auditning ustuvor risklarini aniqlash

va nazoratni takomillashtirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqishdir. Tadqiqot obyekti byudjet tashkilotlaridagi asosiy vositalar bilan bog‘liq xo‘jalik operatsiyalari, predmeti esa ularni tan olish, baholash, hisobga olish, inventarizatsiya qilish va auditdan o‘tkazish jarayonlaridir.

Tadqiqotda normativ-huquqiy hujjatlarni o‘rganish, statistik va qiyosiy tahlil, risklarni guruhlash, jarayon tahlili hamda ilmiy adabiyotlarni umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Ochiq manbalarda mavjud bo‘lmagan tashkilotlar kesimidagi aktiv qiymatlari taxmin qilinmadi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Davlat sektorida asosiy vositalar hisobi bo‘yicha ilmiy adabiyotlar aktivlarni baholash, eskirish, inventar nazorati, raqamli registrlar va ichki nazoratni bir-biriga bog‘liq masalalar sifatida ko‘radi. Anggraeni, Safitri va Adekunle (2024) davlat sektoridagi asosiy vositalar hisobi bo‘yicha xalqaro amaliyotni umumlashtirib, eskirgan texnologiyalar, institutsional qarshilik va nazoratdagi kamchiliklar aktivlarni boshqarish sifatiga salbiy ta’sir qilishini, raqamli tizimlar kuchli bo‘lgan davlatlarda natijalar yaxshiroq ekanini qayd etgan.

Mahmudin va Yusup (2026) G‘arbiy Yava ta’lim idorasida 40 nafar operatsion xodim ishtirokidagi tadqiqotda buxgalteriya axborot tizimining asosiy vositalar ichki nazoratiga statistik jihatdan sezilarli ijobiy ta’sirini aniqlagan. Bu natija aktivlarning elektron registri, harakat tarixi va mas’ul shaxs ma’lumotlarini integratsiya qilish nazorat shaffofligini oshirishi mumkinligini ko‘rsatadi.

Puspitarini va Fuad (2026) Indoneziyada 2014–2023-yillardagi davlat aktivlari bo‘yicha audit topilmalarini COSO modeli asosida tahlil qilib, noto‘g‘ri registrlar, to‘liq bo‘lmagan inventarizatsiya va tizimlar integratsiyasining sustligi takroriy muammo ekanini ko‘rsatgan. Mualliflar riskga asoslangan aktiv boshqaruvi, integratsiyalashgan raqamli tizim va ichki audit salohiyatini kuchaytirishni tavsiya qiladi.

Zyryanova va Manakova (2022) asosiy vositalarning ichki nazoratini boshlang‘ich qiymat, eskirish, ta’mirlash va tugatish hujjatlari bo‘yicha bosqichma-bosqich tashkil etish aktivlardan samarasiz foydalanish va o‘zlashtirish risklarini kamaytirishini ta’kidlaydi. Demak, ilmiy adabiyotlarda asosiy vositalar auditi faqat inventarizatsiya natijasini tekshirish bilan cheklanmay, aktivning butun hayotiy siklini qamrab olishi kerakligi bo‘yicha umumiy yondashuv mavjud.

Mazkur ilmiy xulosalar O‘zbekiston byudjet tashkilotlari uchun bevosita normativ talab hisoblanmaydi. Biroq ular milliy hisob tartiblarini takomillashtirish, ichki auditni riskga asoslangan tashkil etish va raqamli nazorat vositalarini joriy qilish bo‘yicha daliliy asos vazifasini bajaradi.

NAZARIY VA ASOSIY QISM

Asosiy vositalar tashkilot tomonidan uzoq muddat, odatda bir yildan ortiq vaqt davomida vazifalarni bajarish, xizmat ko‘rsatish, ma’muriy yoki ijtimoiy-madaniy funksiyalarni amalga oshirishda foydalaniladigan moddiy aktivlardir. Davlat organining 2025-yilda e’lon qilingan hisob siyosatida ham asosiy vositalar bir yildan ortiq foydalaniladigan moddiy aktivlar sifatida tavsiflangan.

Asosiy vosita sotib olish, kapital qo‘yilmalar tugagach obyektni qabul qilish, beg‘araz kelib tushish, tovar-moddiy zaxiralar tarkibidan o‘tkazish, inventarizatsiyada ortiqcha aniqlanish, almashuv yoki moliyaviy ijara kabi holatlarda kirim qilinishi mumkin. Sotib olish qiymati bilan birga aktivni maqsadli foydalanish uchun ishchi holatiga keltirishga bevosita bog‘liq xarajatlar boshlang‘ich qiymatga qo‘shiladi.

Byudjet tashkilotlarida aktivning butligi ustidan nazorat qilish uchun har bir obyektga inventar raqami berilishi muhim. Ochiq e’lon qilingan amaliy hisob siyosatida 2169-son yo‘riqnomaga muvofiq, kutubxona fondlaridan tashqari har bir asosiy vosita obyektiga 14 belgidan iborat inventar raqami berilishi ko‘rsatilgan: dastlabki olti belgi subschyotni, keyingi

ikki belgi eskirish guruhi va kichik guruhini, qolgan olti belgi obyektning tartib raqamini ifodalaydi.

Inventar raqamining maqsadi shunchaki identifikatsiya emas. U aktivning qayerda joylashgani, qaysi moddiy javobgar shaxs zimmasida ekani, qachon qabul qilingani, qanday eskirish guruhi qo‘llanayotgani va qachon hisobdan chiqarilganini yagona audit izida bog‘lash imkonini beradi. Shu sababli raqam aktivning o‘zida, inventar kartochkasida va elektron registrda bir xil bo‘lishi kerak.

Asosiy vositalarning ichki auditi ushbu ma’lumotlarning hujjatlar bilan mosligini, aktivning real mavjudligini va undan belgilangan maqsadda foydalanilayotganini tekshiradi. Yuqori qiymatli, ko‘chma, tez ma’naviy eskiradigan yoki uzoq vaqt foydalanilmayotgan aktivlar riskga asoslangan auditda ustuvor obyekt bo‘lishi maqsadga muvofiq.

ASOSIY VOSITALARNING ESKIRISHI VA HISOB JARAYONI

Eskirish asosiy vositaning foydali xizmat davri davomida uning qiymatini tizimli ravishda taqsimlashni ifodalaydi. Ochiq e’lon qilingan davlat organi hisob siyosatida binolar uchun yillik eskirish me’yori 5 foiz, inshootlar uchun 10 foiz, quvurlar va telekommunikatsiya liniyalari uchun 15 foiz, mashina va uskunalar uchun 20 foiz, avtotransport vositalari uchun 20 foiz, kompyuter va periferiya uskunalari uchun 20 foiz etib ko‘rsatilgan.

1-jadval

Asosiy vositalarning ayrim guruhlari bo‘yicha yillik eskirish me’yorlari

Asosiy vositalar guruhi	Yillik me’yor, %	Ichki auditda asosiy tekshiruv
Binolar	5	Obyekt mavjudligi, kapital ta’mirlash va qiymat o‘zgarishi
Inshootlar	10	Texnik holat va foydalanish maqsadi
Quvur va telekommunikatsiya liniyalari	15	Inventar obyekt chegarasi va joylashuv
Mashina va uskunalar	20	Ishga tushirish sanasi, komplektlik, foydalanish
Avtotransport vositalari	20	Ro‘yxatdan o‘tish, mas’ul shaxs, ekspluatatsiya
Kompyuter va periferiya uskunalari	20	Inventar raqami, joylashuv, tez ma’naviy eskirish

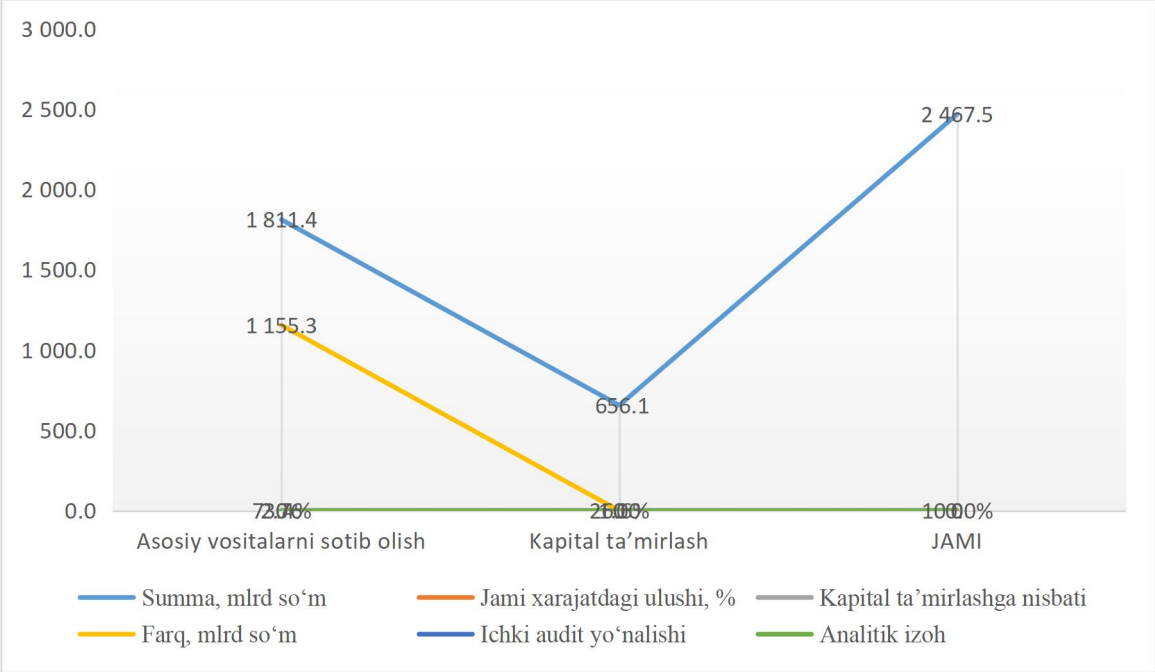
Manba: davlat organining amaldagi hisob siyosatida keltirilgan asosiy vositalar eskirish me’yorlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

Jadval ma’lumotlari asosiy vositalarning turli guruhlari bo‘yicha eskirish me’yorlari bir xil emasligini ko‘rsatadi. Binolar uchun yillik eskirish me’yori 5 foizni tashkil etgan bo‘lsa, inshootlarda 10 foiz, quvur va telekommunikatsiya liniyalarida 15 foiz, mashina-uskunalar, avtotransport vositalari hamda kompyuter va periferiya uskunalarida 20 foiz etib belgilangan. Mazkur farqlar asosiy vositalarning foydalanish xususiyati va xizmat muddati bilan bog‘liq bo‘lib, ichki audit jarayonida aktivning tegishli guruhga to‘g‘ri tasniflanganligi hamda unga mos eskirish me’yori qo‘llanilganligini tekshirish muhim hisoblanadi. Ayniqsa, kompyuter texnikasi, transport vositalari va mashina-uskunalar kabi nisbatan yuqori eskirish me’yoriga ega aktivlarda inventar raqami, foydalanishga topshirish sanasi, joylashuvi va moddiy javobgar shaxs to‘g‘risidagi ma’lumotlarning buxgalteriya registrlari bilan muvofiqligiga alohida e’tibor qaratilishi lozim. Bunday nazorat asosiy vositalarning qoldiq qiymatini ishonchli shakllantirish,

hisobdagi xatolarni o‘z vaqtida aniqlash va tashkilot aktivlarining saqlanishi ustidan ichki nazorat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

2026-YIL DAVLAT BYUDJETI IJROSIDA ASOSIY VOSITALAR XARAJATLARI

2026-yilning birinchi yarmida davlat byudjeti xarajatlari iqtisodiy tasnifida asosiy vositalar bo‘yicha 2 467,6 mlrd so‘mlik ijro qayd etilgan. Ushbu summaning 1 811,4 mlrd so‘mi asosiy vositalarni sotib olishga, 656,1 mlrd so‘mi kapital ta’mirlashga yo‘naltirilgan.

1-rasm. 2026-yil 6 oylik davlat byudjeti ijrosida asosiy vositalar bo‘yicha xarajatlar tarkibi

Manba: O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2026-yil 6 oylik iqtisodiy tasnif bo‘yicha davlat byudjeti ijrosi ma’lumotlari.

Hisob-kitobga ko‘ra, asosiy vositalar bo‘yicha jami 2 467,6 mlrd so‘mlik xarajatning qariyb 73,4 foizi sotib olishga, 26,6 foizi kapital ta’mirlashga to‘g‘ri keladi. Ushbu ulushlar rasmiy summalar asosida muallif tomonidan hisoblandi. Bunday tarkib ichki auditda xarid jarayoni, qabul qilish-topshirish, boshlang‘ich qiymatni shakllantirish va aktivni foydalanishga topshirish nazoratiga alohida e’tibor berish zarurligini ko‘rsatadi.

Ochiq ma’lumotlar tizimida davlat organlari tomonidan asosiy vositalar xaridi uchun o‘tkazilgan tanlovlar va davlat xaridlari bo‘yicha alohida ma’lumotlar e’lon qilinishi shaffoflikni kuchaytiradi. Ichki audit ushbu xarid ma’lumotlarini buxgalteriya registrlari va real aktivlar bilan solishtirish orqali xarid qilingan obyektning to‘liq kirim qilinganini tekshirishi mumkin.

ASOSIY VOSITALAR ICHKI AUDITINING RISKGA ASOSLANGAN MODELI

Ichki auditning vazifasi faqat xatoni aniqlash emas, balki aktivni yo‘qotish, samarasiz ishlatish yoki hisobotni buzish ehtimoli yuqori bo‘lgan jarayonlarni oldindan aniqlashdir. Asosiy vositalar bo‘yicha auditni xarid, qabul qilish, baholash, inventar raqami berish, foydalanish, ta’mirlash, inventarizatsiya va hisobdan chiqarish bosqichlari kesimida rejalashtirish maqsadga muvofiq.

TAHLIL NATIJALARI VA MUHOKAMA

Tahlil natijalariga ko‘ra, byudjet tashkilotlarida asosiy vositalar hisobining sifatini uch yo‘nalishda baholash maqsadga muvofiq: hisobning aniqligi, aktivning jismoniy saqlanishi va undan foydalanish samaradorligi. Birinchi yo‘nalish boshlang‘ich qiymat, eskirish va registrlar

to‘g‘riligini; ikkinchisi inventarizatsiya va moddiy javobgarlikni; uchinchisi esa aktivning xizmat ko‘rsatish jarayonidagi real foydalanishini qamrab oladi.

2026-yil 6 oylik ijroda asosiy vositalar xarajatlarining 73 foizdan ortig‘i xaridga yo‘naltirilgani yangi obyektlarni to‘g‘ri qabul qilish va hisobga olish riskini dolzarb qiladi. Xarid qilingan aktivni o‘z vaqtida inventar kartochkaga kiritmaslik yoki boshlang‘ich qiymat tarkibini noto‘g‘ri shakllantirish keyingi eskirish va hisobotga ham ta’sir qiladi.

Ichki audit uchun quyidagi KPIlar taklif qilinadi: registr–jismoniy obyekt mosligi darajasi; inventar raqamisiz obyektlar soni; kech kirim qilingan aktivlar ulushi; foydalanilmayotgan aktivlar qiymati; eskirish bo‘yicha qayta hisob-kitoblar summasi; inventarizatsiya farqlari; hisobdan chiqarish hujjatlari to‘liq bo‘lmagan obyektlar soni; audit tavsiyalarining muddatida bajarilish darajasi.

Xalqaro tadqiqotlar ham aktivlar boshqaruvida raqamli tizim va ichki audit salohiyatini birga rivojlantirish zarurligini ko‘rsatadi. Faqat dasturiy ta’minot xarid qilish nazorat muammosini avtomatik hal qilmaydi; ma’lumotlarni o‘z vaqtida kiritish, vakolatlarni ajratish, inventarizatsiya va audit tavsiyalariga rahbariyatning javobi ham muhim.

O‘zbekistonda 2026–2027-yillarda moliyaviy hisobotning milliy standartlarini xalqaro amaliyotga yaqinlashtirish bo‘yicha 30 dan ortiq standartni ishlab chiqish rejalashtirilgani buxgalteriya tizimining umumiy modernizatsiya bosqichida ekanini ko‘rsatadi. Byudjet tashkilotlarida asosiy vositalar hisobi bo‘yicha ichki metodikalar ham normativ yangilanishlar bilan muntazam muvofiqlashtirib borilishi lozim.

XULOSA

O‘tkazilgan tadqiqot byudjet tashkilotlarida asosiy vositalar hisobi va ichki auditining o‘zaro chambarchas bog‘liqligini ko‘rsatdi. Asosiy vositani to‘g‘ri tan olish va boshlang‘ich qiymatini shakllantirishdan boshlab, unga inventar raqami berish, tegishli guruhga tasniflash, eskirishni hisoblash, moddiy javobgar shaxsga biriktirish, jismoniy mavjudligini inventarizatsiya orqali tekshirish hamda belgilangan tartibda hisobdan chiqarishgacha bo‘lgan barcha jarayonlar yagona hisob va nazorat tizimini tashkil etadi. Mazkur bosqichlardan birida yuzaga kelgan xato keyingi hisob jarayonlariga ham ta’sir ko‘rsatib, asosiy vositalarning balans va qoldiq qiymati hamda moliyaviy hisobot ma’lumotlarining ishonchliligiga salbiy ta’sir qilishi mumkin. Shu sababli asosiy vositalar hisobi faqat buxgalteriya operatsiyalarini qayd etish jarayoni sifatida emas, balki davlat aktivlarining saqlanishi va ulardan samarali foydalanishni ta’minlovchi boshqaruv mexanizmi sifatida qaralishi lozim.

2026-yilning birinchi yarmida asosiy vositalar bo‘yicha davlat byudjeti xarajatlari 2 467,6 mlrd so‘mni tashkil etib, uning 1 811,4 mlrd so‘mi asosiy vositalarni sotib olishga va 656,1 mlrd so‘mi kapital ta’mirlashga yo‘naltirilgan. Mazkur ko‘rsatkichlar asosiy vositalar bilan bog‘liq operatsiyalar ustidan samarali ichki nazorat va auditni tashkil etishning iqtisodiy ahamiyatini yanada oshiradi. Ayniqsa, katta hajmdagi xaridlar sharoitida aktivning haqiqatda kelib tushganligi, uning qiymati to‘g‘ri shakllantirilganligi, foydalanishga o‘z vaqtida topshirilganligi, inventar raqami berilganligi va buxgalteriya registrlarida to‘liq aks ettirilganligini nazorat qilish muhim hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari asosiy vositalar ichki auditini faqat davriy inventarizatsiya yoki hujjatlarni tekshirish bilan cheklash maqsadga muvofiq emasligini ko‘rsatadi. Ichki audit aktivning butun hayotiy siklini, ya’ni xarid qilishdan tortib hisobdan chiqarishgacha bo‘lgan jarayonlarni qamrab olishi zarur. Bunda yuqori qiymatli, ko‘chma, tez ma’naviy eskiradigan, uzoq vaqt foydalanilmayotgan yoki avvalgi tekshiruvlarda kamchilik aniqlangan asosiy vositalarni risk darajasi yuqori obyektlar sifatida ajratish audit resurslaridan samarali foydalanish imkonini beradi. Bu yondashuv xalqaro tadqiqotlarda ham davlat aktivlarini boshqarishda riskga

asoslangan nazorat va kuchli ichki audit salohiyatining muhimligi haqidagi xulosalar bilan uyg‘unlashadi.

Shuningdek, asosiy vositalar hisobini raqamlashtirish ichki nazorat samaradorligini oshirishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Inventar kartochkalarini elektron shaklda yuritish, aktivlarni QR-kod yoki boshqa identifikatorlar orqali belgilash, ularning joylashuvi va moddiy javobgar shaxslar bo‘yicha harakatini kuzatish hamda inventarizatsiya natijalarini buxgalteriya registrlari bilan avtomatik solishtirish mavjud nomuvofiqliklarni tez aniqlash imkonini beradi. Buxgalteriya axborot tizimlaridan samarali foydalanish asosiy vositalar ustidan nazoratning shaffofligi va samaradorligini oshirishi mumkinligi empirik tadqiqotlarda ham qayd etilgan.

Takliflar:

1. Har bir asosiy vosita bo‘yicha “xarid–qabul–inventar raqami–joylashuv–eskirish–inventarizatsiya–chiqim” yagona raqamli audit izini shakllantirish.
2. Inventar kartochkalarini QR-kod yoki boshqa mashinada o‘qiladigan identifikator bilan bog‘lab, jismoniy inventarizatsiya natijalarini elektron registr bilan avtomatik solishtirish.
3. Ichki audit rejasini aktiv qiymati, ko‘chuvchanligi, texnologik eskirish tezligi, foydalanish darajasi va avvalgi audit topilmalari asosidagi risk ballari bilan shakllantirish.
4. Asosiy vosita xaridlarida shartnoma va davlat xaridlari ma’lumotlarini qabul-topshirish hujjati hamda buxgalteriya kirimi bilan avtomatik reconciliation qilish.
5. Eskirish bo‘yicha avtomatik nazorat testlarini joriy etish: guruh, me’yor, foydalanishga topshirish va hisobdan chiqarish sanalari bo‘yicha anomaliyalarni ajratish.
6. Aktivlardan foydalanish KPIlarini joriy etish: foydalanilmayotgan aktivlar ulushi, inventarizatsiya farqi, kech kirim, ta’mirlash xarajatlari, registr–obyekt mosligi va audit tavsiyalarining bajarilishi.

Taklif etilgan yondashuvlar byudjet tashkilotlarida aktivlar haqidagi ma’lumotlarning ishonchliligini oshirish, yo‘qotish va samarasiz foydalanish risklarini kamaytirish, ichki auditni keyingi tekshiruvdan preventiv va riskga asoslangan boshqaruv vositasiga aylantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Davlat byudjeti xarajatlarining 2026-yil 6 oylik iqtisodiy tasnif bo‘yicha ijrosi. 2026.
2. O‘zbekiston Respublikasi Soliq qo‘mitasi. Hisob siyosati: asosiy vositalarni tan olish, boshlang‘ich qiymat, inventarizatsiya va eskirish me’yorlari. 2025.
3. Davlat organining hisob siyosati. Byudjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobi to‘g‘risidagi 2169-son yo‘riqnoma asosida asosiy vositalarning 14 belgili inventar raqami tuzilmasi. 2025.
4. O‘zbekiston Respublikasi davlat organlarining byudjet qonunchiligiga muvofiq ochiq ma’lumotlari: asosiy vositalar xaridi bo‘yicha tender va davlat xaridlari, 2026.
5. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. “Moliyaviy hisobotning milliy standartlari: xalqaro amaliyotga muvofiq yangi bosqich”, 22.01.2026.
6. O‘zbekiston Respublikasining 2026-yil uchun Davlat budjeti to‘g‘risidagi Qonuni, O‘RQ-1105, 25.12.2025.
7. Anggraeni, R., Safitri, A. D., & Adekunle, A. (2024). Reforming Fixed Asset Accounting in the Public Sector: Global Practices and Policy Insights. Sinergi International Journal of Accounting and Taxation.
8. Mahmudin, A. M., & Yusup, M. (2026). The Impact of Accounting Information Systems on Internal Control of Fixed Assets at the Education Office of West Java. Journal of Economics, Management, and Entrepreneurship.

9. Puspitarini, I., & Fuad, E. (2026). COSO-based longitudinal analysis of public asset management in Indonesia. Jurnal Tata Kelola dan Akuntabilitas Keuangan Negara.
10. Zyryanova, T., & Manakova, E. (2022). Internal control of accounting of fixed assets in accordance with the new standards. Agrarian Bulletin.
11. Andrianto, T., & Nurjanah, Y. (2023). Quo Vadis Internal Audit Professional Standard in the Public Service Agency. International Journal of Progressive Sciences and Technologies.